

Analyse: De københavnske teatres økonomiske effekt

Kapitel 1: Introduktion
Kapitel 2: Analysemodellen
Kapitel 3: Analyseresultater
Kapitel 4: Hovedresultater

Center for Tourism and Culture Management - CBS
ICMM – International culture and media management
Have PR & Kommunikation
København 2007

**Analyse:
De københavnske teatres
økonomiske effekt**

Analysen er udarbejdet af:

Lise Lyck, centerleder, Center for Tourism and Culture Management, CBS

Bent-Erik Rasmussen, konsulent, ICMM

Chouki Sfandla, forskningsassistent TCM, CBS

Anja Jensen, projektleder, Have PR & Kommunikation

København 2007

Indhold

Kapitel 1: Introduktion	3
1 Baggrund.....	3
1.1 Generel introduktion	3
1.2 Analysens fokus	4
1.3 Internationale referencer	5
1.4 Analysens metodik, forløb og begrænsninger.....	5
1.5 Analysens opdragsgiver og finansiering	6
2 Resumé og resultater.....	7
Kapitel 2: Analysemodel og data	9
2.1 Den valgte model	10
2.2 Teaterøkonomien	10
2.3 Publikums forbrug.....	12
2.4 Den samlede direkte økonomiske effekt.....	13
2.5 Den økonomiske multiplikator.....	13
2.6 Samfundseffektformlen.....	14
2.7 Indsamling af data	14
Kapitel 3: Analyseresultater	15
3.1 Teaterøkonomien	15
3.2 Teaterområdets indkomst- og udgiftsprofiler	16
3.3 Publikums forbrug.....	19
3.4 Publikums alternative forbrugsmulighed	21
3.5 Den samlede økonomiske samfundseffekt.....	22
Kapitel 4: Hovedresultater	24
4.1 Nøgletal	24
BILAG	
Bilag 1: Anvendt TCM procesmodel	26
Bilag 2: Teaterspørgeskemaet.....	27
Bilag 3: Publikumsspørgeskemaet	30
Bilag 4: De samlede tal	33

Kapitel 1: Introduktion

1 Baggrund

Siden Kulturministeriet i 2000 udgav rapporten 'Danmarks Kreative Potentiale'¹, er det blevet legitimt at se på de kulturmidler, som afsættes til kulturaktiviteter, som en tosidet investering. På den ene side er disse midler en væsentlig del af kulturpolitikken og dermed af en politisk funderet styringsfaktor af det almindelige kulturelle niveau. Dermed bliver de et udtryk for det samfundsmæssige behov og for satsningen på dette område. Samtidig er der tale om et erhvervsområde, der både beskæftigelsesmæssigt og rent økonomisk – herunder eksportmæssigt - bidrager væsentligt til den nationale økonomi.

Kulturlivet har derfor både en forbrugs- og en velfærdsmæssig side, men også en investeringsmæssig side i forbindelse med fremtidig skabelse af økonomisk vækst. Der er således i dag generel enighed om, at de kulturelle erhverv har en væsentlig – og positiv – økonomisk samfundseffekt. I dansk sammenhæng er det imidlertid endnu ikke blevet belyst – bortset fra beregninger af netop eksportomfanget på især musikområdet - hvordan denne effekt helt konkret manifesterer sig på de enkelte områder.

Netop fordi det danske samfund på kulturområdet er blevet meget kontraktorienteret og kontraktstyret, er der grund til at se meget nøje på den økonomiske effekt. Der er simpelthen brug for at kunne vurdere effekten af kulturstøttemidler ud fra flere synsvinkler end de gængse to: den kunstneriske kvalitet, som støtten sikrer, og publikums efterspørgsel som afspejlende en samfundseffekt eller en direkte markedsefterspørgsel. Disse to kriterier og vurderingsaspekter er naturligvis fortsat meget væsentlige, men også generelt underlagt en række usikkerhedsfaktorer som gør investorerne – primært det offentlige - usikre: Støtter vi det rigtige – og i det rigtige omfang? Denne analyse omhandler et væsentligt kulturområde: de storkøbenhavnske teatre, og der fokuseres på den tredje effekt – den samfundøkonomiske konsekvens.

1.1 Generel introduktion

En isoleret økonomisk vurdering kan og bør ikke erstatte de kulturelle, sociale og markedsøkonomiske vurderingsaspekter, men en solidt funderet økonomisk effektvurdering

---

¹ Kulturministeriets kultur- og erhvervspolitiske redegørelse 2000. Se <http://www.kum.dk/sw2011.asp>

må betragtes som et meget vigtigt og for tiden overset aspekt af den bevilgede støtte til teateraktiviteter.

Americans for the Arts – USA's førende organisation på kulturområdet - gennemførte i 2002 en meget stort anlagt undersøgelse, hvor man undersøgte 3.000 kulturinstitutioner². Formålet var på ægte amerikansk vis at undersøge, om 'kultur kan betale sig'.

Konklusionen var: *"Nonprofit arts organizations in the United States support millions of jobs and generate billions in government revenue. We now know this is only part of the story. Arts audiences pump an additional \$80 billion in event-related spending to local businesses each year."*³

Et tilsvarende resultat nåede det engelske Arts Council til i en lignende analyse af 'Economic impact study of UK theatre', som blev gennemført i 2004, og hvor konklusionen var:

*'Theatre has a huge economic impact in this country – it is worth £2.6 bn annually'*⁴

1.2 Analysens fokus

Den foreliggende analyse er defineret bredt med inddragelse af et relativt stort antal teatre og deres publikum, idet analysen har to fokusområder:

1. Selve teatrenes økonomiske profil (tilskud, billetindtægter, lønninger, honorarer, husleje, transport o.s.v.)
2. Publikumsgenereret omsætning (transport, restaurant- og cafébesøg, samt anden form for omsætning som følge af teateraktiviteterne)

Samtidig har det dog været nødvendigt at begrænse analysen til et overkommeligt geografisk område og antal af deltagende teatre. I praksis er der tale om en teoretisk modelbaseret analyse kombineret med en spørgeskemaundersøgelse, der tegner et bredt billede af teatrenes økonomiske effekt.

For at sikre en høj grad af økonomisk og analysemessig know how og professionel tilgang til undersøgelsesarbejdet er der blevet dannet en arbejds- og analysegruppe bestående af repræsentanter fra ICMM, Center for Tourism and Culture Management/ CBS og Have PR & Kommunikation:

---

² Se: http://www.artsusa.org/information_resources/economic_impact/default.asp

³ Mayor Bart Peterson, Indianapolis, and Chair, Arts, Parks, Entertainment & Sports Committee United States Conference of Mayors

⁴ Economic impact study of UK theatre, Dominic Shellard, University of Sheffield 2004. Se www.nottinghamcity.gov.uk/economicimpactstudyuktheatre2004-2.pdf, page 4

Lise Lyck, centerleder, Center for Tourism and Culture Management, CBS
Bent-Erik Rasmussen, konsulent, ICMM
Chouki Sfandla, forskningsassistent, TCM, CBS
Anja Jensen, projektleder, Have PR & Kommunikation

1.3 Internationale referencer

Analysearbejdet har taget udgangspunkt i de to oven for nævnte henholdsvis amerikanske og engelske undersøgelser, som med meget store ressourcer til rådighed dels har gennemført omfattende undersøgelser, dels har dokumenteret det metodiske grundlag, som er benyttet. Der findes andre lignende analyser⁵, men især den nævnte engelske teaterundersøgelse er blevet betragtet som et relevant 'forstudie' til nærværende analyse, som selvfølgelig er blevet tilpasset danske forhold på en række områder.

1.4 Analysens metodik, forløb og begrænsninger

Undersøgelsen er blevet gennemført i efteråret 2006 og begyndelsen af 2007 og har fulgt følgende fem faser:

1. Afdækning af metode referencer
2. Identifikation og konstruktion af model
3. Udformning af spørgeskemaer og opstilling af liste over deltagere i undersøgelsen (både teatre og forestillinger til publikumsundersøgelsen)
4. Indsamling af data
5. Bearbejdning og analyse af data samt udarbejdelse af rapport

Analysens definitionsområde har været de storkøbenhavnske teatre, og rent konkret er følgende teatre og publikumsgrupper blevet inddraget i analysen:

---

⁵ Se en oversigt over engelske effektanalyser på: http://www.nationalmuseums.org.uk/economic_impact.html

<i>Teatre</i>	<i>Økonomidata</i>	<i>Publikumsdata</i>
<i>Teatret ved Sorte Hest</i>	X	
<i>Betty Nansen Teatret</i>	X	
<i>Plan B</i>	X	
<i>Husets Teater</i>	X	X
<i>Café Teatret</i>	X	X
<i>Aveny - T</i>	X	X
<i>Teater Grob</i>	X	
<i>Kaleidoskop</i>	X	
<i>Bellevue Teatret</i>	X	X
<i>Mungo Park</i>	X	X
<i>Taastrup Teater</i>	X	
<i>Det Kongelige Teater (Kun teater delen)</i>	X	X (Stærekassen)
<i>Det Ny Teater</i>	X	
<i>Østre Gasværk</i>		X
<i>Nørrebro Teater</i>		X

Vi er meget taknemmelige for samarbejdet med de teatre, som vi har kontaktet. Uden dette samarbejde var en sådan undersøgelse ikke mulig. Analysegruppen skønner, at antallet og spredningen af teatertyper er tilfredsstillende ud fra et analysemæssigt synspunkt.

Analysen bygger således både på direkte kontakt med en række teatre, indhentning af offentligt tilgængelige tal, hvor de findes⁶, samt en af projektet gennemført spørgeskemaundersøgelse af otte publikumsgrupper.

1.5 Analysens opdragsgiver og finansiering

Initiativet til gennemførelsen af denne analyse kommer fra Dansk Skuespillerforbund, som også har forestået indsamlingen af midlerne til finansieringen af arbejdet. Men det skal understeges, at analysegruppen har arbejdet helt selvstændigt uden bindinger eller begrænsninger, og at analysegruppen er eneansvarlig for både metode og resultater.

⁶ For eksempel vedr. regnskabstal og publikumstal for Det Kgl. Teater

2 Resumé og resultater

Den foreliggende undersøgelse analyserer den direkte målbare økonomiske samfundseffekt af de storkøbenhavnske teatre, mens værdien af afledede økonomiske effekter af publikums oplevelsesværdi af teaterbesøget, som ofte indebærer en række skøn, ikke inddrages.

Analysen har taget udgangspunkt i lignende større undersøgelser i USA og England, og især en engelsk undersøgelse fra 2004, som netop fokuserede på teaterområdet, er blevet anvendt som reference. Gruppen af teatres økonomiske effekt betragtes med udgangspunkt i en økonomisk input/output model, og der opstilles en generel formel:

Samlet samfundseffekt = (Gruppen af teatres omsætning + Publikums forbrug) x 1,2

- hvor tallet 1,2 repræsenterer en samfundsspecifik multiplikator, der indikerer pengestrømmens effekt i flere led i det pågældende samfund, idet pengene vandrer 'igennem' samfundet.⁷

Undersøgelsens datamateriale bygger på data fra tretten konkrete teatre i det storkøbenhavnske område og otte spørgeskemabaserede undersøgelser af publikums forbrugsprofil med hensyn til transport og andet forbrug (primært café og restaurantbesøg) afledt af teaterbesøget.

Publikums gennemsnitlige forbrug

Det gennemsnitlige transportforbrug pr. publikumsdeltager er 74,40 kr.

Det gennemsnitlige forbrug til café og restaurantbesøg m.m. pr. publikumsdeltager er: 169,44 kr.

Undersøgelsens datamateriale viser generelle profiler for det undersøgte teaterområde med hensyn til indtægts- og udgiftsprofilerne, ligesom publikums gennemsnitlige forbrug med hensyn til transport og fortæring kan vurderes både som profiler og samlede gennemsnit, der bruges i den samfundsøkonomiske beregning.

Analysens hovedresultater

Den samlede økonomiske samfundseffekt

På basis af disse tal beregnes den samlede økonomiske samfundseffekt for de tretten teatre tilsammen, og det vises, at: den samlede samfundseffekt udgør 433 mio kr.

Nøgletal 1: Samfundseffekten i forhold til teaterområdets omsætning: 1,8

- hvilket vil sige, at den økonomiske samfundseffekt af teatrenes aktivitet kan siges at være 1,8 gange teaterområdets samlede omsætning.

---

⁷ Se yderligere forklaring af multiplikatoreffekten på side 13

Nøgletal 2: Samfundseffekten i forhold til områdets samlede tilskud: 3,3

- hvilket vil sige, at den økonomiske samfundseffekt af teatrenes aktivitet kan siges at være 3,3 gange så stor, som de tilskud, der ydes til området.

Nøgletal 3: Egenindtjening + publikums forbrug i forhold til de samlede tilskud: 1,8

- hvilket vil sige, at teatrenes egenindtjening og den omsætning, som publikumsaktiviteten genererer tilsammen, er 1,8 gange de tilskud, som området modtager.

Nøgletallene har gyldighed for det storkøbenhavnske område, hvor undersøgelsen er foretaget, men kan formentlig også opfattes som en generel indikation af sammenhængene mellem teatrenes omsætning, tilskud, publikums forbrug og den samlede samfundseffekt.

⁸Det ville være relevant for det enkelte teater at angive dets økonomiske samfundseffekt i den årlige regnskabsrapport. Disse nøgletal er også relevante i forhold til både statens og kommunernes prioriteringer af teatrenes tilskudsordninger. Dette anbefales i øvrigt også i den engelske rapport.

Det vigtige aspekt, som denne analyse har afdækket er, at tilskud økonomisk set kan betragtes som eller sammenlignes med en form for iværksætterydelse til et kreativt erhvervsområde, og at denne ydelse kommer tilbage til samfundet med en effekt, der er 3,3 gange større end selve tilskuddet i form af egen indtjening og aktiviteter i tilknyttede serviceerhverv. Samlet set viser analysen to vigtige konstateringer:

- 1. Tilskud til teaterområdet kan også betragtes samfundsøkonomisk som en god forretning*
- 2. En udvidelse eller en indskrænkning af teateraktiviteten har markant økonomisk effekt på relaterede erhvervsområder*

---

⁸Se Economic impact study of UK theatre, Dominic Shellard, University of Sheffield 2004, p. 20

Kapitel 2: Analysemodellen

Som nævnt tog analysegruppen udgangspunkt i relevante internationale undersøgelser på dette område – først og fremmest den store amerikanske kulturanalyse og den engelske teateranalyse. Begge undersøgelser og analyser bygger på meget grundige studier med udgangspunkt i meget store ressourcer til arbejdet, og det var derfor oplagt i denne mindre undersøgelse at bygge videre på disse resultater. Amerikanerne beskriver deres undersøgelse således:

The Arts & Economic Prosperity study was conducted by Americans for the Arts to document the economic impact of the nonprofit arts industry in 91 communities during 2000-2001. The diverse communities range in population (4,000 to 3 million), geography (Anchorage to Miami), and type (rural to large urban).

Local arts agencies—public and private organizations working to increase community access to and participation in the arts—served as local research partners, collecting detailed expenditure data from 3,000 nonprofit arts organizations and 40,000 audience members.

The project economists, from the Georgia Institute of Technology, customized input/output analysis models for each of the 91 communities to provide specific and reliable economic impact data about their nonprofit arts industry.

The national estimates were derived by using a conservative four-step process.

First, the 91 communities were stratified into six population groups and an economic impact average was determined for each group.

Second, the nation's 19,372 cities were assigned to one of the six groups based on their population (supplied by the U.S. Census Bureau).

Third, each city was then assigned the economic impact average for its population group.

Finally, the values of these 19,372 cities were added together to determine the national economic impact of the nonprofit arts industry. The three largest U.S. cities (New York, Los Angeles, and Chicago)—each with more than \$1 billion in organizational expenditures alone—were excluded from this study to avoid inflating the national estimates⁹.

Som det fremgår, er der gået meget grundigt til værks og beskrivelse og resultat kan i øvrigt læses på nettet.

Den engelske undersøgelse – fra 2003/04 – var fokuseret på teaterområdet og derfor velegnet som reference for den danske/storkøbenhavnske undersøgelse. Undersøgelsen beskrives kort således:

Questionnaires were devised to collect the following information from individual venue-based organisations for the 2002/03 financial year:

---

⁹ Se http://www.artsusa.org/information_resources/economic_impact/

- *turnover*
- *overseas earnings*
- *additional visitor spend (an estimate of what an audience member spends on food, transport and childcare)*
- *salaries*
- *subsistence allowances paid*
- *goods and services bought*

A list of venue-based organisations was compiled from information held by Arts Council England, the Scottish Arts Council, the Arts Council of Wales, the Arts Council of Northern Ireland, SOLT, TMA, ITC and the National Rural Touring Forum.

- *The questionnaires were distributed ... and returned between August and December, 2003. A large number of activities were undertaken to create a good awareness of the study and to generate the highest possible response rate.*¹⁰

2.1 Den valgte samfundseffektmodel

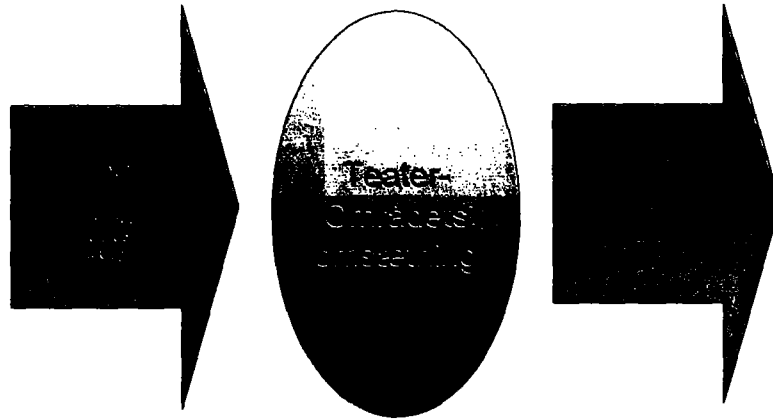
Med udgangspunkt i økonomisk teori og den engelske teaterundersøgelse som specifik reference betragter analysegruppen den økonomiske samfundseffekt af det undersøgte teaterområde ved anvendelse af en relativt enkel økonomisk input/output model.

2.2 Første element i samfundseffektmodellen: teaterøkonomien

Det første element i den formel, som analysegruppen har opstillet, er teaterområdets samlede omsætning. Eftersom der generelt er tale om et non profit område, går den økonomi, som kommer ind i teaterområdet også ud i det omgivende samfund igen i form af lønninger og køb af forskellige former for ydelser, dvs. der er ingen opsparing. Det første – og det mest umiddelbare element - er derfor teaterområdets samlede omsætning, hvor de samlede indtægter generelt er lig de samlede udgifter. Den direkte økonomiske effekt kan således siges at være lig omsætningen (eller de samlede udgifter), hvor input består af tilskud og billetindtægter, og udgifterne består af lønninger og en række øvrige omkostninger - se figur 1.

---

¹⁰ Se www.artscouncil.org.uk/documents/publications/phpuSGWg5.doc

Figur 1 Input/output - teaterområdets omsætning

Lidt mere specificeret ser input (indtægtsdelen) og output (udgiftsdelen) således ud i den samlede model:

1. Input

- Tilskud (*statstilskud, amtstilskud¹¹, kommunalt tilskud, private tilskud, sponsorer og fonde*)
- Egen indtægt (*billetsalg, serviceydelser, uddannelse, kurser, bar- og cafédrift, souvenirs, andet*)

2. Output

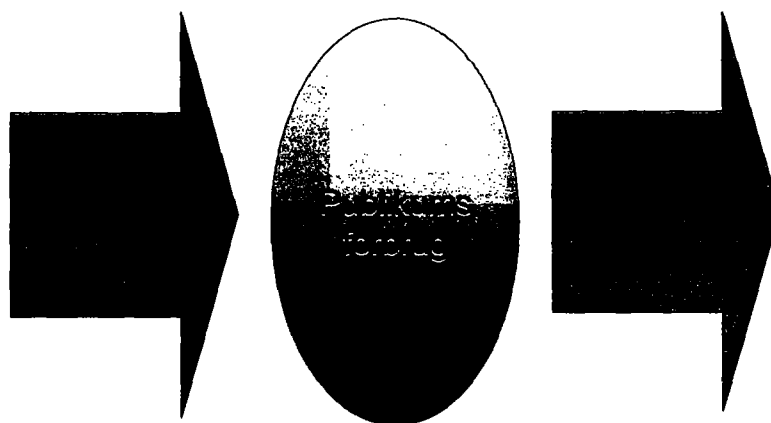
- Løn (*fastansatte, deltidsansatte og freelancere*)
- Husleje-omkostninger (*leje, elektricitet, varme, vand, forsikring og andre udgifter relateret til indhusning – teaterlokaler, administrationslokaler, værksted, lager*)
- Produktionsomkostninger (*administrationsomkostninger, marketing, teknik, IT, e-tickets, transport, andet*)

---

¹¹ Amtstilskud er medtaget her, fordi der i de fleste tilfælde benyttes regnskabstal fra 2005.

2.3 Andet element i samfundseffektmodellen: publikums forbrug

Udover den direkte økonomiske samfundseffekt, hvor forskellige former for indtægter kanaliseres tilbage til samfundet, genererer teateraktiviteterne også afledte økonomiske aktiviteter, idet publikum dels bruger transport for at komme til teatret, dels ofte bruger teaterbegivenheden som anledning til café og restaurantbesøg. Dette forbrug må også betragtes som et bidrag til teaterområdets økonomiske samfundseffekt, idet publikum hermed forøger det samlede økonomiske output skabt af en konkret teaterbegivenhed – se figur 2.

Figur 2 Input/output - Publikums forbrug

Kategoriene, som indgår i modellen som publikums økonomiske output – publikums forbrug - er her:

1. Transportomkostninger

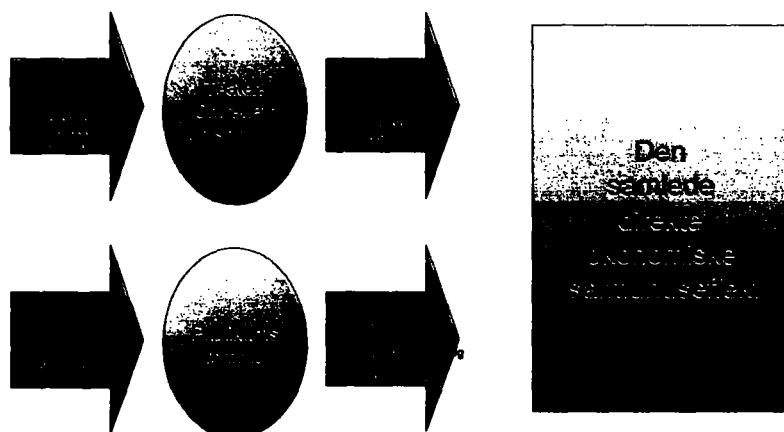
- Gå afstand eller cykel (=ingen omkostning)
- Bus
- Taxa
- Egen Bil – benzinformbrug
- Bil – parkering og evt. broafgift
- Tog
- Fly
- Andet (f.eks. skib fra Bornholm el. Sverige)

2. Restaurant- eller café besøg - før og efter - teaterbesøget

3. Overnatning i forbindelse med teaterbesøget. Denne omkostning har vist sig ikke at spille nogen rolle i denne undersøgelse, og der ses derfor bort fra den i det efterfølgende.

2.4 Den samlede direkte økonomiske samfundseffekt

Den samlede direkte samfundseffekt udgøres af summen af disse to områder, som det vises på figur 3:

Figur 3 Den samlede direkte økonomiske samfundseffekt

2.5 Den økonomiske multiplikator

Den sidste faktor i den samlede analysemodel er en faktor, der i samfundsøkonomi kaldes 'den økonomiske multiplikator'. Denne indikerer, at den samfundsøkonomiske effekt er større end den direkte effekt, fordi output pengestrømmen passerer flere led i samfundet og derved får en større effekt. Multiplikatorens størrelse afhænger af en række faktorer i det konkrete samfund eller den konkrete sektor af et samfund. I den engelske undersøgelse regnes der med en multiplikator med størrelsen 1,5. I den foreliggende danske analyser regnes der – konservativt – med en multiplikator på 1,2.¹²

¹² Størrelsen af denne multiplikator kan diskuteres, men er her valgt ud fra et skøn baseret på et generelt kendskab til dansk samfundsøkonomi kombineret med, at der her er tale om et område med stor lokal effekt, men med en begrænset import- og eksporteffekt.

2.6 Den samlede samfundseffektformel

Den samlede analyseformel ser derfor således ud:

$$\text{Samlet samfundseffekt} = (\text{Teateromsætningen} + \text{Publikums forbrug}) \times 1,2$$

2.7 Indsamlingen af data

Til brug for indsamlingen af data er der med udgangspunkt i formlen og de bagvedliggende input/output overvejelser opstillet to datasæt:

1. Oplysninger vedr. gruppen af teatres økonomi og publikums tal
2. Undersøgelse af publikums forbrug vedr. transport og andet forbrug (primært restaurant og café besøg)

Teatergruppens økonomi er blevet fastlagt på basis af direkte kontakt kombineret med spørgeskemaundersøgelse og afsøgning af offentligt tilgængelige oplysninger¹³. Der er primært anvendt regnskabstal fra 2005 – i nogle tilfælde er der beregnet et realistisk gennemsnit.

Publikumsanalysen blev udført som en spørgeskemaundersøgelse i forbindelse med otte konkrete forestillinger, hvor der blev uddelt og indsamlet spørgeskemaer.

---

¹³ F.eks. vedr. Det kgl. Teaters økonomi og publikumstal, som fremgår af regnskaberne på nettet.

Kapitel 3: Analyseresultater

Formålet med analysen var som udgangspunkt at definere den økonomiske samfundseffekt af teaterområdet. Men datamaterialet giver også mulighed for at se en række økonomiske profiler og strukturer for området, og nogle af disse tal gengives derfor også i det følgende. Det skal understreges, at de enkelte teatres regnskabsoplysninger er afgivet under fortrolighedsklausuler (bortset fra offentligt tilgængeligt materiale). Derfor gengives områdets generelle resultater som helhed.

3.1 Teaterøkonomien for det samlede teaterområde

Det samlede resultat af teaterøkonomiundersøgelsen (det vil sige alle teatrenes tal lagt sammen og anskuet som et samlet område) ser således ud:

Tabel 1: Samlet oversigt

I. Generelle oplysninger (alle 13 teatre)	
Antal opsætninger pr. år	51
Antal forestillinger pr. år	1.658
Tilskuere pr. år i alt	652.000
II. Driftsregnskabstal	
Indtægter	
Tilskud i alt	131.100.000
· Statstilskud	100.289.000
· Amtstilskud	1.934.000
· Kommunalt tilskud	25.484.000
· Private tilskud – sponsorer og fonde	3.392.000
Egen indtægt i alt	113.878.000
· Billetsalg	100.144.000
· Anden indkomst	13.733.000
Samlede indtægter	244.978.000¹⁴
Udgifter	
- Løn	124.996.000
- Huslejemkostninger	25.950.000
- Produktionsomkostninger	95.930.000
Samlede udgifter	246.876.000¹⁵

¹⁴ Ved sammenligning af områdets samlede indtægter og samlede udgifter fremgår det, at der med de samlede tal for området er et mindre underskud – 1,8 mio kr. – som imidlertid må betragtes som det minimale resultatudsving, der naturligt vil ske fra år til år for området som helhed, og som generelt løbende udjævnes.

¹⁵ Jvf. note 14

3.2 Teaterområdets indkomst- og udgiftsprofiler

De indsamlede data giver mulighed for at tegne en profil af det undersøgte områdes samlede indtægter og udgifter.

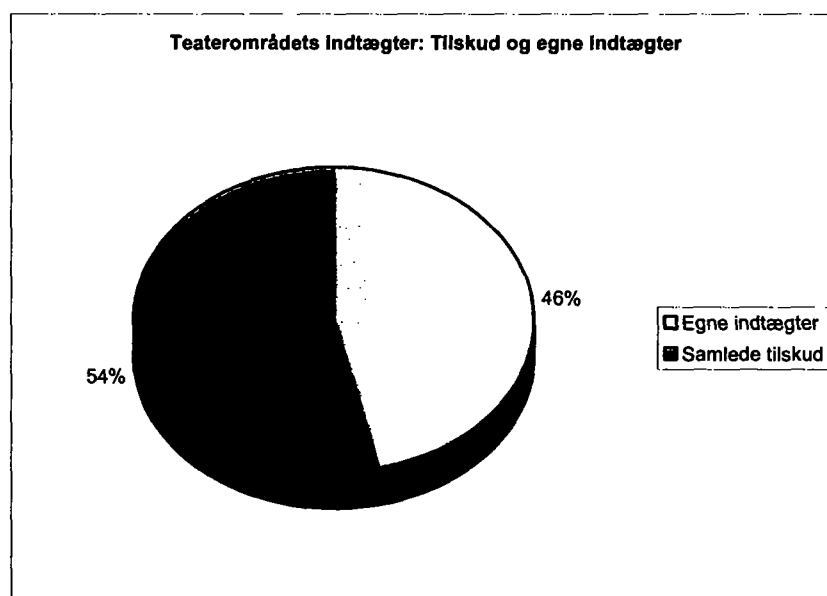
Teaterområdets indkomster

Teaterområdets indtægter kan groft opdeles i to hovedområder:

- Tilskud
- Egne indtægter

Forholdet mellem tilskud og egne indtægter

Ud fra en samlet synsvinkel vægter tilskud og egne indtægter næsten lige meget i gruppen af teatres samlede omsætning, som det ses i figur 4:

Figur 4 Teaterområdets indtægter

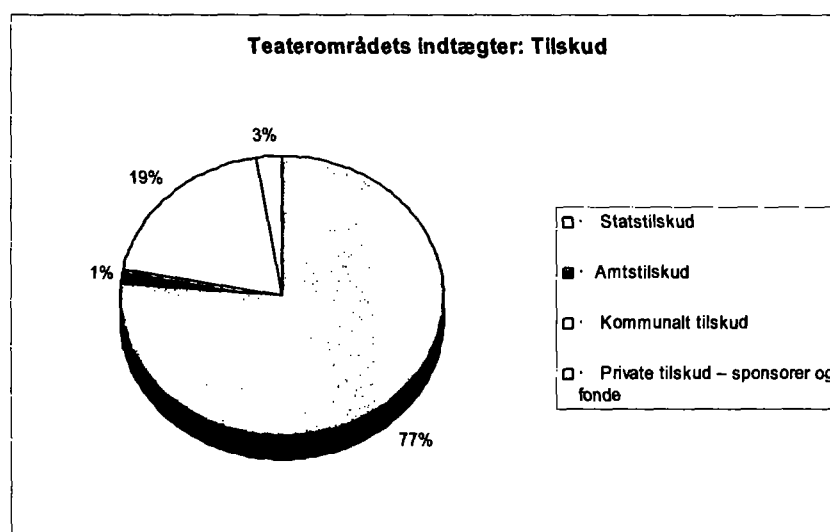
Det er vigtigt her at understrege, at der er stor forskel på de forskellige teatres økonomiske profil, og at den fordeling, der vises her, er den samlede gruppes profil.

Tilskudsfordelingen

Tilskud kommer som bekendt fra forskellige kulturkasser:

- Statslige tilskud
- Kommunale tilskud
- Amtslige tilskud (medtaget fordi der er brugt hidtidige regnskaber)
- Private tilskud – fonde og sponsorer

Fordelingen – eller tyngden – af disse tilskudsområder fremgår af figur 5:

Figur 5 Teaterområdets tilskudsfordeling

Som det fremgår af grafen, udgør statstilskuddet tre fjerdedele af områdets samlede tilskud, det kommunale tilskud ca. en femtedel, mens de private tilskud – fondsmidler – kun udgør 3 %. Fondsmidlernes størrelse tales der ofte om, men de er næsten forsvindende i det samlede billede. Alligevel kan de i de konkrete tilfælde være helt afgørende for, om en bestemt forestilling kan gennemføres.

Det siger sig selv – som tidligere nævnt - at det enkelte teater har meget forskellige vilkår og en meget forskellig fordeling med hensyn til tilskud. Og igen: Den her viste fordeling er fordelingen inden for det samlede område, som udgøres af gruppen af de tretten teatre, som indgår i undersøgelsen.

Teaterområdets egne indtægter

Teaterområdets egne indtægter – dvs. den del af teatrenes indtægt, som ikke er tilskud – er i den samlede opgørelse opdelt i to kategorier:

- Billetsalg
- Anden indkomst

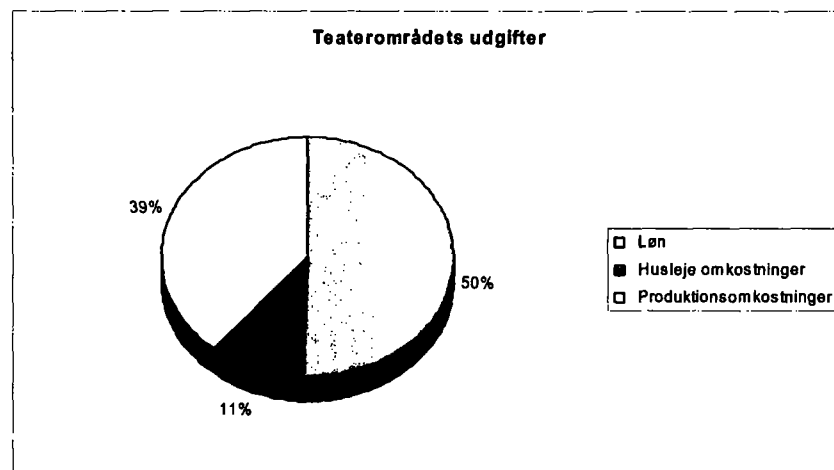
Billetsalget er her den meget store faktor, mens den øvrige indtægt (eksempelvis programsalg, serviceydelser, uddannelse, kurser, bar- og cafédrift, souvenirs) er af mindre betydning.

Teaterområdets udgifter

Udgiftsområderne er i dette datamateriale opdelt i tre hovedudgiftsområder:

- Lønninger
- Husleje
- Produktionsomkostninger

Fordelingen af disse udgiftsposter – for området som helhed – fremgår af figur 6:

Figur 6 Teaterområdets udgiftsfordeling

De to store poster er løn til fast personale og produktionsomkostninger. Men også huslejeomkostningerne tynger i budgettet¹⁶.

¹⁶ Lønomsønderne udgør i virkeligheden nok en større andel end angivet her, idet regnskabspraksis er forskellig på dette område. Flere teatre medregner f.eks. skuespillerløninger under produktionsomkostninger. Se i øvrigt mere om teatrenes omkostningsprofil: Lise Lyck: Strategisk teateranalyse – med fokus på Det Storkøbenhavnsteaterfællesskab, Center for Tourism and Culture management, 2004, s. 42 pp.

3.3 Publikums forbrug

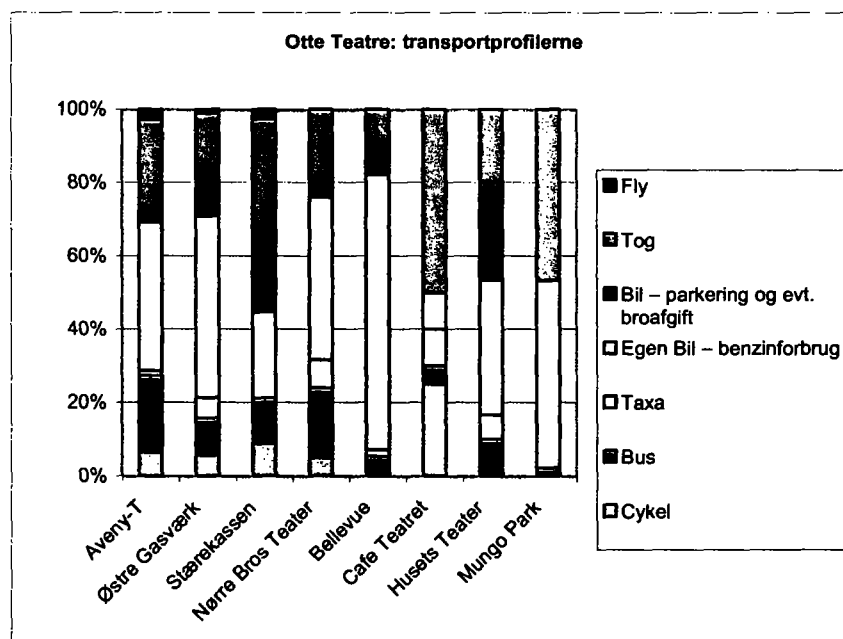
Som omtalt i forbindelse med input/output modellen består publikums forbrug af tre kategorier:

- Transport
- Café- og restaurantbesøg
- Overnatning

I praksis er det kun de to første kategorier der har haft betydning i relation til svarene afgivet af publikum i undersøgelsen..

Publikums transportomkostninger

Som det fremgår af figur 7, der viser publikums procentvise forbrug af forskellige transportformer, er der relativt stor forskel på publikums brug af transportmidler til de forskellige forestillinger, hvilket primært hænger sammen med to faktorer: teatrets beliggenhed og publikums geografiske profil.

Figur 7 Transportprofiler

Via spørgeskemaundersøgelserne har det været muligt at fastlægge både de samlede transportomkostninger for publikum som helhed og gennemsnittet pr. teatergænger.

Tabel 2									
Transportomkostninger pr. teatergænger	Aveny-T	Østre Gasværk	Stærekassen	Nørrebro Teater	Bellevue	Café Teatret	Husets Teater	Mungo Park	
Gennemsnits transport omkostning(angivet i kr.)	65,66	103,40	82,50	76,95	76,02	12,76	70,92	53,06	
Vægtet gennemsnit:	74,40 kr.								

Som det fremgår af ovenstående tabel, er der stor forskel på transportomkostningerne hos forskellige publikumsgrupper – her gengivet som gennemsnit for de otte publikumsgrupper. Det samlede vægtede gennemsnit – 74,40 kr. i transportudgift pr. publikumsdeltager – bruges i udregningen af den samlede samfundseffekt.

Publikums øvrige relaterede forbrug (café, restaurant o.lign.)

Tabel 3									
Publikums forbrug	Aveny-T	Østre Gasværk	Stærekassen	Nørrebro Teater	Bellevue	Café Teatret	Husets Teater	Mungo Park	
Gennemsnits forbrug(angivet i kr.)	183,52	237,59	218,29	130,26	142,86	27,04	196,12	105,51	
Vægtet gennemsnit	169,44 kr.								

Også med hensyn til publikums øvrige forbrug – primært til café- eller restaurantbesøg før eller efter teaterforestillingen – er der store forskelle, som det fremgår af ovenstående gennemsnit. Det samlede vægtede gennemsnit – 169,44 kr. – bruges i udregningen af den samlede samfundseffekt.

Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det i øvrigt, at:

60 % af publikum går på café eller restaurant før teaterbesøget

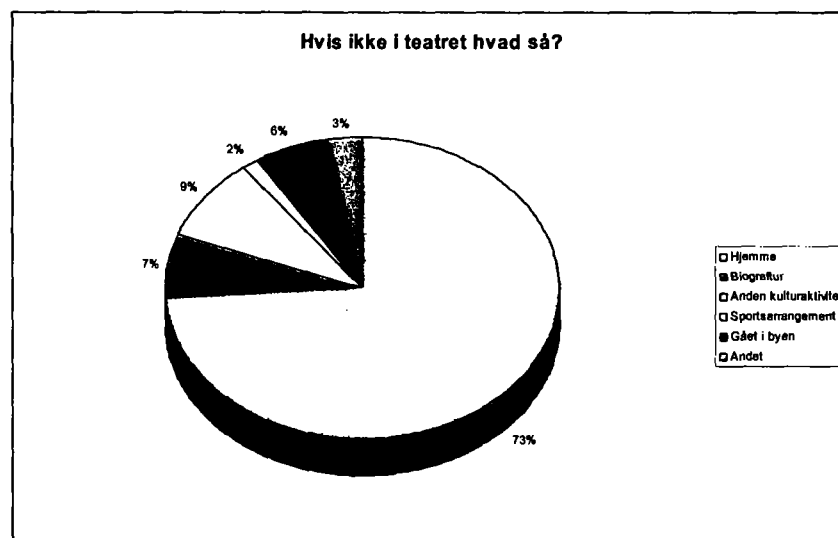
38 % af publikum går på café eller restaurant efter teaterbesøget

37 % af publikum bruger yderligere penge i pausen og i forbindelse med teaterbesøget

25 % af publikum afholder andre udgifter (f.eks. babysitning) i forbindelse med teaterbesøget

3.4 Publikums alternative forbrugsmulighed

For at undersøge om der reelt er tale om et unikt forbrug i forbindelse med teaterbesøget, blev publikumsgrupperne, der indgik i spørgeskemaundersøgelsen, spurgt om, hvad de ville have foretaget sig, hvis de *ikke* var gået i teatret. Svarene fordelte sig således:

Figur 8 Alternativer til teaterbesøg

Den omstændighed, at næsten tre fjerdedele svarer, at de ville være blevet hjemme, viser, at der reelt er tale om et markant ekstra forbrug, der kan tilskrives teaterbegivenheden.

73 % ville være 'blevet hjemme', hvis de ikke var gået i teatret, og ville derfor heller ikke have brugt penge på transport eller café eller restaurant.

27 % ville have brugt tiden på en anden 'lignende' aktivitet og derfor formentlig have lagt et lignende forbrug der.

Det skal understreges, at kun merforbrug skabt udelukkende af selve teaterbesøget er medtaget i analysen. Den del af besøget (27 %), som ville – eller kunne - være erstattet af andre lignende aktiviteter, er således ikke medregnet i denne analyse¹⁷.

3.5 Den samlede økonomiske samfundseffekt

På basis af de ovenstående generelle analyseresultater kan den samlede økonomiske samfundseffekt for det undersøgte teaterområde nu udregnes med udgangspunkt i nedenstående opsummerede tal.

Samlede tilskud:	131.100.000 kr.
Egenindtægt:	113.878.000 kr.
Samlet indtægt(= omsætning):	244.978.000 kr.
Publikums samlede forbrug (transport + andet forbrug):	158.984.000 kr.
Publikums samlede forbrug reduceret med 27 %:	116.058.000 kr.

Den tidligere opstillede formel kan nu anvendes:

$$\text{Samlet samfundseffekt} = (\text{Teateromsætningen} + \text{Publikums forbrug}) \times 1,2$$

$$\text{Samlet samfundseffekt} = (244.978.000 \text{ kr.} + 116.058.000 \text{ kr.}) \times 1,2$$

Og den økonomiske samfundseffekt for det undersøgte teaterområde kan således beregnes til:

433 millioner kr.

---

¹⁷ Publikums beregnede samlede forbrug er i samfundseffektberegningen reduceret med 27 %.

Kapitel 4: Hovedresultater

Den undersøgte gruppe af teatres samlede økonomiske samfundseffekt – 433 mio. kr. – er naturligvis i sig selv interessant. Men dels er dette tal bundet til det konkrete undersøgelsesområde – den økonomiske aktivitet i og omkring de 13 storkøbenhavnske teatre, som er taget med i undersøgelsen – og dels kan en sådan størrelsesorden være vanskelig at forholde sig til isoleret set.

Derfor er det fundet relevant at illustrere samfundseffekten ved at belyse tre forhold:

- samfundseffekten i forhold til omsætningen i det undersøgte teaterområde
- samfundseffekten i forhold til områdets samlede tilskud
- egenindtægten og publikums forbrug i forhold til de samlede tilskud

Og der kan således på basis af analyseresultaterne opstilles tre vigtige nøgletal.

Nøgletal 1: Samfundseffekten i forhold til teatrenes omsætning

Dette nøgletal er 1,8, hvilket vil sige, at den økonomiske samfundseffekt af teatrenes aktivitet kan siges at være 1,8 gange teatrenes samlede omsætning

Nøgletal 2: Samfundseffekten i forhold til områdets samlede tilskud

Dette nøgletal er 3,3, hvilket vil sige, at den økonomiske samfundseffekt af teatrenes aktivitet kan siges at være 3,3 gange så stor som de tilskud, der ydes til området.

Nøgletal 3: Egenindtjening + publikums forbrug i forhold til de samlede tilskud

Dette nøgletal er 1,8, hvilket vil sige, at teatrenes egenindtjening og den omsætning, som publikumsaktiviteten skaber, er 1,8 gange de tilskud, som området modtager.

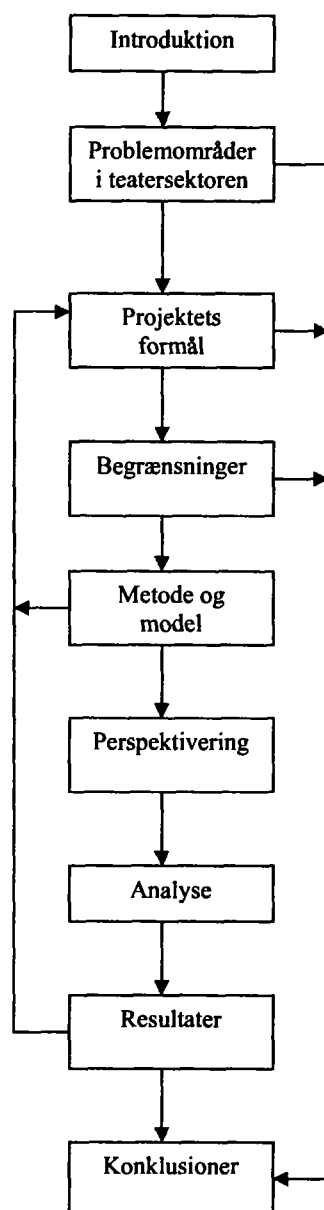
Disse nøgletal har gyldighed for teatrene som gruppe i det storkøbenhavnske område, hvor undersøgelsen er foretaget, men kan formentlig også opfattes som en generel indikation af sammenhængene mellem teatrenes omsætning, tilskud, publikums forbrug og den samlede samfundseffekt. Og ligesom det ville være relevant for det enkelte teater at angive dets økonomiske samfundseffekt i den årlige regnskabsrapport, er disse nøgletal relevante i forhold til både statens og kommunernes prioriteringer af teatrenes tilskudsordninger. Det vigtige aspekt, som denne analyse har afdækket er, at tilskud økonomisk set kan betragtes som en form for iværksætterydelse til et område, og at denne ydelse kommer tilbage til samfundet med en effekt der er 3,3 gange større end selve tilskuddet i form af egen indtjening og aktiviteter i tilknyttede serviceerhverv. Samlet set viser analysen således, at:

1. *Tilskud til teaterområdet kan også betragtes samfundsøkonomisk som en god forretning.*
2. *En udvidelse eller en indskrænkning af teateraktiviteten har markant økonomisk effekt på relaterede erhvervsområder*

BILAG

Bilag 1: Anvendt TCM procesmodel

Bilag 2: Teaterspørgeskema

Teateranalyse

Teaterspørgeskema

Undersøgelse af
de storkøbenhavnske teatres
økonomiske effekt.

Undersøgelsen, der er bestilt af Dansk Skuespillerforbund,
gennemføres af:

ICMM – international culture and media management,
Center for Tourism and Culture Management/CBS,
Have PR & Kommunikation.

Oktober 2006

I. Generelle oplysninger

Teatrets navn:	
Skemaet er udfyldt af :	
Kontakttelefon:	
E-mail adresse:	
Antal fastansatte: (fuldtidsstillinger, deltid omregnet til fuldtid)	
Regnskabsperiode (sæson-år eller regnskabsår)	
Antal opsætninger pr. år (generelt gennemsnit)	
Antal forestillinger pr. år (generelt gennemsnit)	
Det samlede antal tilskuere pr. år (generelt gennemsnit) (solgte billetter + fribilletter)	

II. Driftsregnskabstal

1. Indtægt	
1.1 Tilskud	
• Statstilskud	
• Amtstilskud	
• Kommunalt tilskud	
• Private tilskud – sponsorer og fonde	
1.2 Egen indtægt	
• Billetsalg	
• Anden indkomst (serviceydelser, uddannelse, kurser, bar- og cafédrift, souvenirs, andet)	
1.3 Samlede indtægter	
2. Udgifter	
2.1 Løn (fastansatte, deltidsansatte og freelancere)	
2.2 Husleje-omkostninger (inklusive: leje, elektricitet, varme, vand, forsikring og andre udgifter relateret til indhusning – teaterlokaler,	

administrationslokaler, værksted, lager)	
2.3 Produktionsomkostninger (administrationsomkostninger, marketing, teknik (sceneudstyr inkl. lys, dekorationer og effekter), IT, e-tickets, transport, café-drift, andet.	
3. Samlede udgifter	

III. Andre oplysninger

Bilag 3: Publikumsspørgeskema

Teateranalyse

Publikumsspørgeskema

Undersøgelse af
de storkøbenhavnske teatres
økonomiske effekt.

Undersøgelsen, der er bestilt af Dansk Skuespillerforbund,
gennemføres af:

ICMM – international culture and media management,
Center for Tourism and Culture Management/CBS,
Have PR & Kommunikation.

Oktober 2006

1. Profilspørgsmål						
Alder	< 20	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 - 59	60+
Sæt kryds						
Hvor kommer du fra:	Storkøbenhavn	Øvrige sjælland og Loll. Falster	Fyn	Jylland/ Bornholm	Udland	
Sæt kryds						
Postnummer	1000-2500	2501-3999	4000-4999	5000++	ubesvaret	
Sæt kryds						
Afstand mellem bopæl og teater	< 3 km	3 – 10 km	10 – 20 km	20 – 50 km	50+ km	
Sæt kryds						
Husstandstype	Single	Single med børn	Par uden børn	Par med børn		
Sæt kryds						
Husstandsindkomst	<200.000	200-400.000	400-600.000	600.000++	Ikke oplyst	

2. Transport - Hvordan er du kommet frem til teatret?					
Bor i gå-afstand – sæt kryds					
Anvendt transportmiddel – og transportudgiften – sæt kryds(er)					
	25 kr.	50 kr.	75. kr.	100 kr.	> 200 kr.
Cykel					
Bus					
Taxa					
Egen bil – benzinforbrug					
Bil – parkering og evt. broafgift					
Tog					
Fly					

Andet (f.eks. skib fra Bornholm ell. Sverige)					

3. Restaurant – eller cafe besøg - før og efter teaterbesøget – angiv samlet udgift						
	< 30 kr.	30 – 50 kr.	50 – 100 kr.	100 – 150 kr.	150 – 200 kr.	Mere end 200 kr.
Før teaterbesøget						
Efter teaterbesøget						
Yderligere udgifter på teatret: Program, drikkevarer etc.						
Andre udgifter i forbindelse med teaterbesøget						

4. Overnatning i forbindelse med teaterbesøget		
	Sæt kryds	Udgift kr. (ca.)
Ingen overnatning		
Hotel		
Venner og familie		
Andet		

5. Hvad ville du have lavet denne aften hvis du/I ikke var gået i teatret?	
Hjemme	
Biografur	
Anden kulturaktivitet	
Sportsarrangement	
Gået i byen	
Andet (hvad?)	

6. Andet	
-----------------	--

Bilag 4: De samlede tal

Teater:	I alt
I. Generelle oplysninger	
Antal opsætninger pr. år	51
Antal forestillinger pr. år	1.658
Tilskuere pr. år i alt	652.000
II. Driftsregnskabstal	
1. Indtægt	
1.1 Tilskud	131.100.000
· Statstilskud	100.289.000
· Amtstilskud	1.934.000
· Kommunalt tilskud	25.484.000
· Private tilskud – sponsorer og fonde	3.392.000
1.2 Egen indtægt	113.878.000
Billetsalg	100.144.000
Anden indkomst	13.733.000
1.3 samlede indtægter	244.978.000
2. Udgifter	
Løn	124.996.000
Husleje omkostninger	25.950.000
Produktionsomkostninger	95.930.000
3. Samlede udgifter	246.876.000

